

Brüsszel, 2015.5.29.
COM(2015) 229 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

A mosó- és tisztítószerokről szóló, 2004. március 31-i 648/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikkének megfelelően a foszfátok használatáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

1. BEVEZETÉS

A 2012. március 14-i 259/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ kimondja, hogy a fogyasztói mosószerekben és mosogatószerekben korlátozni kell a foszfátok felhasználását. A rendelet VIa. melléklete 2017. január 1-i hatállyal 0,3 grammra korlátozza az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószer normál adagjában jelen lévő összes foszfáttartalmat. A melléklet a mosószerek esetében legfeljebb 0,5 grammos összes foszfáttartalmat ír elő, ami 2013. júniusától alkalmazandó.

A rendelet értelmében a Bizottság 2014. december 31-ig átfogó elemzésen alapuló értékelést végez arról, hogy módosítani kell-e az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerre vonatkozó korlátozásokat, figyelembe véve az említett mosogatószer tagállami piacaira vonatkozó és tudományos jellegű új információkat. Ez a jelentés mutatja be a 0,3 grammos határérték feletti és alatti foszfáttartalmú, automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószer által a környezetre és az egészségre, az iparra és a fogyasztókra gyakorolt hatásokat, figyelembe véve az előállítás költségeit, a foszfátok helyettesítésére rendelkezésre álló alternatívákat, a jelenleg használatos szerkével összemérhető tisztítási hatékonyságot és a szennyvíztisztítás gyakorlatában és hatékonyságában okozott változásokat.

A rendeletnek való megfelelés érdekében a Bizottság tanulmányt készített az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerokról.²

2. A BIZOTTSÁG ÉRTÉKELÉSE A FOSZFÁTOK HASZNÁLATÁRÓL AZ AUTOMATA MOSOGATÓGÉPEKHEZ VALÓ FOGYASZTÓI MOSOGATÓSZEREKBEN

2.1. A tanulmány során követett módszertan

Az adatok elsősorban a szakirodalomból, illetve az érdekeltekkel folytatott konzultációból származnak. A konzultáció keretében kérdőívet küldtek a tagállami hatóságok, vízkezelő létesítmények, civil szervezetek, ipari szövetségek, mosogatószer-gyártók és beszállítók részére. Összesen 35 válasz érkezett, és a válaszadók között az érdekeltek valamennyi típusa szerepel. Bizonyos érdekeltek a kérdőívre adott válaszokon túl is szolgáltatottak információt, és az figyelembevételre került az elemzés során

2.2. A foszfátok alternatívái: elérhetőségük, a helyettesítés műszaki megvalósíthatósága és a mosogatószer teljesítménye

A korszerű háztartási és ipari tisztítószer leginkább nátrium tripolifoszfát (a továbbiakban: NTPF) formájában tartalmaznak foszfátot, mert ez a vegyület javítja a tisztítóhatást, emellett pedig igen költséghatékony. Az összetett foszfátok, amilyen a NTPF is, diszpergáló hatásúak, vagyis kisebb darabokra bontják a szennyeződések, pl. sarat vagy agyagot. Emellett elősegítik a részecskék oldott állapotban maradását, ezáltal gátolva újraegyesülését és az edényekre való újbóli lerakódását.

A foszfátok kiváltására több alternatív anyag is elérhető a piacon. Mivel a foszfátok hatása szerteágazó, az alternatívákat úgy kell kiválasztani, hogy mindezen hatásokat kifejtsék. Ennek következtében ugyanaz az eredmény általában több különböző anyag kombinációjával érhető el.

¹ HL L 94., 2012.3.30., 16–21. o.

² A teljes jelentés a következő linken érhető el:<http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/chemicals/documents/specific-chemicals/detergents/#h2-4>

Az alternatívák között szerepelnek kelátképző szerek, diszpergáló polimerek, felületaktív anyagok és enzimek. A gyártók is megerősítették, hogy a foszfátok helyettesítése több más vegyülettel műszakilag kivitelezhető.

Az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerekről készült tanulmány is alátámasztja a foszfátmentes mosogatószerek használatának műszaki megvalósíthatóságát, és megjegyzi, hogy a foszfátok helyettesítésére 2012 óta számos szabadalmat jegyeztek be. Különböző tagállamok fogyasztói szövetségei tesztelték a foszfáttartalmú és a foszfátmentes háztartási gépi mosogatószerek teljesítményét. A kétféle szer tisztítási hatékonysága összességében hasonló. Az érdekeltek többsége úgy vélte, hogy e gépi mosogatószerek teljesítménye számos tényezőtől múlik (összetétel, a nyersanyagok árának változása, új technológiai fejlemények), amelyek a foszfáttartalomtól függetlenül érvényesülnek.

2.3. A piaci helyzet

2.3.1. Az automata mosógépekhez való fogyasztói mosogatószerek piaca és árai

A teljes európai háztartási tisztítószer-ágazat piaci értéke 2013-ban hozzávetőleg 28,5 milliárd euró volt. A mosogatószerek részesedése ebből 15,1%, és ezen belül az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerek aránya nagyjából 60%, piaci értékük 2,489 millió euró. A fennmaradó 40%-ot az ipari tisztítószer és a kézi mosogatószerek teszik ki.

Az Unió egyes tagállamaiban több gyártótól is kapható már foszfátmentes gépi mosogatószer. Az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerek ára inkább a teljesítményüktől függ, mintsem az NTPF jelenlététől, mivel mindkét fajta mosogatószer ára nagyjából hasonló értékek között alakul. Amennyiben megtörténne a foszfátmentes mosogatószerekre való átállás, az érdekeltek szerint tovább csökkenne az alternatív anyagok ára, és ezáltal az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószereké is.

2.3.2. A foszfor piaca és azon belül az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerek részesedése

A foszfátokat foszfátkőzetből nyerik, és mind műtrágyák előállításához, mind a vegyiparban használják. A világ foszfátfelhasználásának 90%-áért a mezőgazdaság, elsősorban a műtrágyaipar felelős. Ezért a foszfátkőzet árát világszinten a műtrágyák iránti kereslet és kínálat viszonya határozza meg.

Az európai NTPF-ipar a világszintű gyártás kevesebb mint 10%-át teszi ki. 2007-ben az uniós gyártás legnagyobb részét exportálták, ezt szorosan követte a ruhamosószerekben való hazai felhasználás. A mosószer piaca azóta változásokon ment keresztül, mivel a mosószer foszfortartalmát is korlátozták.

2.4. Hatáselemzés

A 35 válaszadónak mintegy 78%-a vélte úgy, hogy az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerek foszfáttartalmának adagonként 0,3 grammra való korlátozása teljesíthető 2017-től, sőt 69% még kívánatosnak is tartja a korlátozást. Egy válaszadó sem tartotta lehetetlennek a követelmények betartását.

2.4.1. Gazdasági hatások

A foszfátok beszállítóira gyakorolt hatás

Az NTPF beszállítóinál várható hatásokat nehéz felbecsülni, mert az érintettek viszonylag kevés adatot közöltek. Az NTPF európai gyártására vonatkozó 2007-es adatok és a foszfát különböző felhasználásainak világszintű megoszlása, illetve az Unióban a különböző tisztítószer közötti

megoszlása ismeretében a tanulmány megbecsülte az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerek 2013-as uniós piacát. Abból a feltételezésből indult ki, hogy az NTPF automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerekben való használatának nagyságrendje megegyezik az abból exportált mennyiséggel. Az utóbbi években az uniós gyártók száma négyről háromra csökkent. Ennek következtében 450 munkahely szűnt meg egy hollandiai telephelyen. A Bizottság szolgálatainak azonban nincs tudomásuk arról, hogy ennek köze lenne a 259/2012/EU rendelethez.

Amennyiben feltételezzük, hogy 2017-ben megszűnik az NTPF használata az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerekben, és az egyéb felhasználások változatlanok maradnak, a piac körülbelül 37%-kal zsugorodna 2013-hoz képest, amikor még nem volt érvényben tilalom. A termelés 57%-a kerülne kivitelre, a fennmaradó 43% pedig ipari és nagyüzemi tisztítószerekben, illetve a tisztítószerektől eltérő célokra kerülne felhasználásra. A becslést az támasztja alá, hogy az utóbbi években bővült az NTPF tisztítószerektől eltérő felhasználása; az egyik vállalat éves jelentése arról tanúskodott, hogy az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerekben való felhasználás visszaszorulását ellensúlyozta az egyéb termékek céljára való felhasználás. Egy érdekelt azonban vitatta azt a nézetet, miszerint nem lesznek jelentős változások a foszfátbeszállítók szempontjából. Szerinte nem várható, hogy az uniós eladások helyét az export vegye át, és belső piac hiányában mindenképp nehéz fenntartani a kizárólag exportra irányuló termelést egy olyan ömlesztett vegyi anyag estében, mint az NTPF.

A tisztítószer gyártóira gyakorolt hatás

A tanulmány szerint a foszfortermelésnek az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerek foszfáttartalmának korlátozásával járó viszonylag kismértékű visszaesése nem lenne jelentős hatással a foszfor világpiaci árára. A foszfáttartalom szigorú korlátozása egyenlő versenyfeltételeket teremtene az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerek minden uniós gyártója, importőre és forgalmazója számára, mivel a foszfáttartalmú mosogatószereket az Unió egyes részein (pl. Svédországban) és máshol a világon (az USA több államában, pl. Illinois, Indiana, Maryland, Massachusetts, Michigan és New York) már korlátozták, illetve betiltották. A foszfáttartalmú mosogatószerek kivezetése az EU piacáról lehetőséget teremt az innovációra és üzleti lehetőségeket nyit meg az uniós gyártók és beszállítók előtt, akik a világpiacon is vezető szerepre törhetnek, ezáltal hozzájárulva az uniós ipar versenyképességének erősítéséhez.

A foszfátmentes mosogatószerekre való átállás pluszköltségeiről megoszlott a kérdőívre válaszoló gyártók véleménye. 54%-uk szerint a költségeket elsősorban az összetétel és más nyersanyagok árának változása határozza meg, a foszfát használatától függetlenül. A tisztítószer gyártói egyébként is rendszeresen (átlagosan három és fél évente) módosítják termékeik összetételét, elsősorban a versenyképességük megőrzése érdekében, így az összetételnek a foszfátok kiiktatása miatti módosítása nem feltétlenül okozna többletköltséget. Más érdekeltek (18%) szerint ugyanazt a teljesítmény/ár arányt nem lehet elérni az alternatív technológiákkal, megint mások pedig úgy vélekedtek, hogy a foszfátmentes összetételek drágábbak (27%).

Azonban a foszfátmentességre való törekvés a nagy gyártók között világszinten jelen van, még olyan országokban is, ahol kevésbé szigorú a szabályozás, amiből arra lehet következtetni, hogy költségei nem oly magasak, hogy elrettentnék a gyártókat a változtatástól. Az európai gyártók is készítenek és forgalmaznak foszfátmentes automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószereket más piacokon, így az USA-ban, amelynek egyes államai már 2013 óta korlátozzák a foszfáttartalmat. Egyes foszfátmentes összetételek teljesítménye pedig meghaladja a foszfáttartalmúakét. Mindezekből egyértelmű, hogy a foszfátmentes tisztítószer gyártói a szabályozás változása esetén is versenyképesek tudnak maradni.

A fogyasztókra gyakorolt hatás

A foszfátmentes mosogatószerre való átállás esetén a fogyasztók szempontjából az ár/teljesítmény arány csupán csekély mértékben vagy egyáltalán nem változik. Jelenleg a két fajta gépi mosogatószer hasonló árakon kapható a piacon (a foszfáttartalmú egy mosogatóra vetített legalacsonyabb ára 0,08 euró, a foszfátmentesé 0,11 euró, a legmagasabb ár mindkét típusnál 0,33 euró). Amennyiben megtörténne a foszfátmentes mosogatószerekre való átállás, az érdekeltek többsége szerint tovább csökkenne a nyersanyagok ára, és ezáltal a foszfátmentes mosogatószereké is.

A svédországi tapasztalatok is azt mutatják, hogy 2011 óta, amikor bevezették a foszfáttartalom szigorú korlátozását, az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerek árai nem emelkedtek, így ésszerűen feltételezhető, hogy a fogyasztóknak nem kell kedvezőtlen gazdasági változásokra számítaniuk e mosogatószerek foszfáttartalmának korlátozása esetén.

A szennyvízkezelésre gyakorolt hatások

Ha az EU szennyvizéből minden tisztítószerből (mosó- és mosogatószerekből) származó foszfort el kellene távolítani, az becslések szerint 10 millió és 86 millió euró közötti költséggel járna. A foszfáttelherelés csökkenése következtében kevesebb vegyszert kellene használni a harmadlagos kémiai kezelésekhez. Egy az uniós ökocímke kapcsán 2009-ben végzett tanulmány³ szerint amennyiben az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerek nem tartalmazhatnák foszfátot, az csökkentené a szennyvízkezelés költségeit, ugyanis a foszfátok kivonásához használt vegyszerek visszaszorulása következtében olcsóbbá válna a tisztítótelepek működtetése. Ugyanez a tanulmány arra is rávilágított, hogy az ismert alternatívák használata nem befolyásolná a szennyvízkezelés biológiai folyamatait. Tehát ha el is ismerjük, hogy az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerek foszfáttartalmának a 259/2012/EU rendelet szerinti redukálása nem akadályozná meg teljes mértékben a foszfátok bejutását a szennyvízbe, mindazonáltal csökkentené azok mennyiségét, és mérsékelné a foszfor eltávolításából adódó költségeket.

A kis- és középvállalkozásokra gyakorolt hatás

A tisztítószerek gyártói átlagosan három és fél évente módosítják a termékeik összetételét, hogy az új technológiákkal biztosítsák versenyképességüket, így az e korlátozással járó költségek tekinthetők a rendes üzletmenet részének, annál is inkább, mivel a gyártóknak 5 év állt rendelkezésükre a foszfátmentes összetételre való felkészülésre. Az alternatívák között vannak szabadalmazott molekulák, és kihatással lehet a kis- és középvállalkozásokra, ha ezekhez nem tudnak hozzájutni a nagyobb szereplőkkel kötött kizárólagos megállapodások vagy beszállítói rangsor miatt. Ám Svédországban a kisvállalkozók is jól alkalmazkodtak. A tilalom bevezetése előtt felmerültek aggályok arra vonatkozóan, hogy az akadályt fog jelenteni a kisebb hazai gyártók számára. Azonban már az átmeneti időszak alatt 96%-ra nőtt a foszfátmentes automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerek aránya, ami arra enged következtetni, hogy a kisebb svéd gyártók is könnyen alkalmazkodtak a tilalomhoz. A svéd piacot olyan gyártók és márkák uralják, amelyek az EU többi részén is forgalmaznak termékeket. Ha tehát uniós szinten betiltásra kerül a foszfátok használata az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerekben, az nem a nagy vállalatoknak kedvez a kicsikkel szemben, hanem üzleti lehetőséget teremt a kisebb vállalkozások számára.

A foglalkoztatásra gyakorolt hatás

Adatok hiányában nehéz előrevetíteni a foglalkoztatásra gyakorolt hatást. Az NTPF-beszállítók kevés adatot adtak meg. Mindenesetre a három uniós NTPF-gyártó hozzávetőleg 2000 főt foglalkoztat közvetlenül az EU-ban (vagy az egész vállalatot tekintve, amennyiben fő tevékenysége a foszfátok gyártása, vagy a foszfátok iparágát tekintve azokban a vállalatokban,

³ Uniós ökocímke, 2009. *Revision of Ecolabel Criteria for Dishwashing Detergents Background report* (A mosogatószerekre vonatkozó ökocímke-kritériumok felülvizsgálata, háttérjelentés)

amelyek más tevékenységeket is folytatnak). Hozzávetőleg háromszor ennyi munkahelyet teremtenek közvetve a kapcsolódó beszállítók és szolgáltatások területén.

2.4.2. Környezeti hatások

Ökotoxicitás

A tisztítószerekről szóló rendelet módosításához végzett 2010-es hatástanulmány szerint az uniós felszíni vizek foszfátok által kiváltott eutrofizációjának csökkentése szempontjából a legelőnyösebb megoldás a foszfátok teljes kiiktatása volna a tisztítószerekből. Jóllehet a foszforvegyületek teljes eltávolítása az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerekből tovább csökkentené az eutrofizáció veszélyét, műszakilag nem volna kivitelezhető. A 0,3 gramm/normál adagos korlátozás azonban átlagosan több mint 75%-kal csökkenti az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerek foszfáttartalmát.

Az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerekről készült tanulmány megállapítja, hogy bizonyos alternatívákról hiányosak az ismereteink, így nem lehet teljes körűen felmérni az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerekben a foszfátok helyettesítésére használható alternatívák környezeti hatásait. Az érdekeltek is hangot adtak bizonyos aggodalmaknak, valamint elismerték egyes tényezők ismeretlenségét, és egyébként is különbözőképp fogadják a tudományos bizonyítékokat, illetve nincsenek egyformán tudatában a foszfátmentes mosogatószerek hatékonyságának.

Az NTPF kiváltására alkalmasként leggyakrabban említett alternatívák többsége esetében ismertek az ökotoxicitási adatok és a környezeti sors, és ezek elemzésre kerültek. Az adatok a REACH regisztrációs dossziékból, az érdekeltektől és más értékelő jelentésekből származtak. Mindössze három alternatíva esetében maradtak kérdőjelek (nátrium-glükonát, L-aszparaginsav-N,N-diecsav nátriumsók és béta-alanin-diecsav). A tanulmány során elemzett minden egyéb alternatíváról megállapítást nyert, hogy a tudomány mai állása szerint nem jelent elfogadhatatlan környezeti kockázatot. Az NTPF foszfonátokkal, nátrium-szilikáttal vagy IDS(A)-val⁴ való kiváltása ezen anyagok olyan környezeti koncentrációjához vezetne, amely elmarad a becsült hatásmentes koncentrációtól (PNEC), így nem jelent környezeti kockázatot.

Szennyvízkezelés

A települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv (a 91/271/EGK irányelv)⁵ előírja a tagállamok számára, hogy az érzékeny területeken bizonyos feltételek mellett el kell távolítani a foszfort a szennyvíztisztítás során, méghozzá ún. harmadlagos kezeléssel. A harmadlagos kezelésre vonatkozó kötelezettségtől függetlenül a foszfor egy része már a szennyvíztisztítás korábbi szakaszában eltávolításra kerül. A foszfortartalom nagyjából felét felveszi a biomassza és/vagy szilárd anyaggá alakul a másodlagos kezelés során. A biológiai tápanyag-eltávolítás vagy a kémiai kiválasztás, amelyek harmadlagos kezelésnek minősülnek, 90% fölé javítják a foszforeltávolítás sikerét.

Az unióban rendelkezésre álló foszforterhelési adatok ismeretében, és figyelembe véve a tisztítószerekből származó mennyiséget, valamint a mosószerek és a mosogatószerek közötti megoszlását, a tanulmány úgy becsüli, hogy 2013-ban az Unióban a szennyvízben található foszfor 10%-a származott az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerekből. Hasonló megközelítéssel becsülve az adagonkénti 0,3 grammos határérték mellett az automata

⁴ Az IDS(A) az imino-diszukcinát-sav nátriumsó, kelátképző funkciójáért használják az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerekben. Kiváló kalcium-megkötő és a nehézfém-ionokkal jól komplexál.

⁵ HL L135., 1991.5.30., 40. o.

mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerekből származó foszforterhelés 2017-ben az EU szennyvízeiben csupán a teljes mennyiség 1,6% volna.

Jóllehet a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv előírja a foszfor eltávolítását, azt nem követeli meg, hogy újrahasználható formában nyerjék ki. A szennyvízben található foszfort számos módon lehetne újra felhasználni, ennek ellenére csupán megközelítőleg 25%-a hasznosul, leginkább a szennyvíziszap közvetlen kijuttatásával a földekre a szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása során, a környezet és különösen a talaj védelméről szóló 86/278/EGK irányelvnek⁶ megfelelően.

2.4.3. Az egészségre gyakorolt hatások

Egyes alternatívák esetében még hézagok az egészségre gyakorolt hatással kapcsolatos ismeretek. Három anyag esetében beszélhetünk adathiányról (nátrium-glükonát, L-aszparaginsav-N,N-diecetsav nátriumsók és béta-alanin-diecetsav). A jelenlegi tudományos ismeretek alapján a tanulmány arra a következtetésre jut, hogy a NTPF kiváltására alkalmas fennmaradó alternatívák esetében nem áll fenn az emberi egészségre jelentett jelentős kockázat (az adatok a REACH szerinti regisztrációs dossziékból, érdekeltektől és más értékelő jelentésekből származnak). Összességében elmondható, hogy a foszfátok alternatív anyagokkal való kiváltása nem jelentene új veszélyt az emberi egészségre.

3. ÖSSZEGZÉS ÉS KÖVETKEZTETÉSEK

A Bizottság alaposan felmérte, hogy indokolt-e az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerekben adagonként 0,3 grammra korlátozni a foszfortartalmat, figyelembe véve az előállítás költségeit, a foszfátok helyettesítésére rendelkezésre álló alternatívákat, a jelenleg használatos szerekével összevethető tisztítási hatékonyságot, a szennyvíztisztítás gyakorlatában és hatékonyságában okozott változásokat, valamint a korlátozás hatálybalépésétől várható átfogó egészségügyi, környezeti és társadalmi-gazdasági hatásokat.

Az előnyök és a hátrányok mérlegelését követően megállapítást nyert, hogy rendelkezésre állnak az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerek foszfátmentes helyettesítésére alkalmas szerek, és műszakilag megvalósítható olyan foszfátmentes alternatívák gyártása, amelyek hasonló teljesítménnyel bírnak, és az árak is hasonló. Az Unió egyes tagállamaiban több gyártótól is kapható már foszfátmentes gépi mosogatószer. A környezet és/vagy a lakosság egészsége tekintetében fennálló kockázatokról a gyakran említett alternatívák közül három esetében vannak még ismeretbeli hiányosságok. A többi alternatíváról azonban elmondható, hogy a tudomány mai állása alapján nem jelentenek számottevő veszélyt sem a környezetre, sem az emberi egészségére nézve.

Az értékelés során a Bizottság nem talált olyan tényezőt, amely indokolná, hogy az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerek egy normál adagjában található foszfor mennyisége tekintetében a 2017. január 1-jétől alkalmazandó 0,3 grammos határértéket felül kellene vizsgálni. Az alternatívák veszély- és kockázatértékelésének teljeskörűsége érdekében a Bizottság valamennyi gyártót bátorít arra, hogy további toxicitási adatokat gyűjtsenek, valamint értékeljék a REACH keretében elérhetővé váló releváns tudományos információkat, és tájékoztassák a Bizottságot bármely olyan veszélyről, amelyet az automata mosogatógépekhez való fogyasztói mosogatószerekben található foszfor kiváltására alkalmas valamely alternatív anyag kapcsán azonosítottak.

⁶ HL L 181., 1986.7.4., 6. o.